

BENVINGUT/DA A ALTERNATIVES DE FUTUR!

Benvingut/da al tercer butlletí informatiu de les organitzacions sòcies del projecte Alternatives de Futur (AIF).

El projecte, finançat per la Comissió Europea en el marc del programa pels Drets, la Igualtat i la Ciutadania, es desenvoluparà al llarg de dos anys, finalitzant el desembre del 2017. Aquest projecte té per objectiu desenvolupar recursos que permetin al personal que treballa amb joves que viuen en centres residencials millorar la seva intervenció professional.

Concretament, el projecte vol que els i les professionals millorin el seu coneixement sobre l'impacte que la violència té sobre els nois i les noies que viuen als centres residencial, per tal de poder millorar l'atenció i els suport que els hi ofereixen. A més, Alternatives de Futur té per objectiu reduir el risc de que els i les joves tornin a experimentar situacions de violència.

L'equip del projecte està format per 6 organitzacions: SURT. Fundació de dones, amb seu a Barcelona, és l'entitat coordinadora. SURT, entre moltes altres activitats, té un servei d'atenció a dones en situació de violència i compta amb una trajectòria molt llarga de treball en l'abordatge de la violència. Les altres entitats del projecte són: Animus, que ofereix servis per a infants vulnerables a

Sofia; Dissens, una entitat que treballa en matèria d'educació i recerca sobre gènere a Berlín; AMGO, un centre d'assessorament per homes a Graz; Istituto degli Innocenti, una organització benèfica per a la infància a Florència; i Children in Scotland, una xarxa nacional pels drets i el benestar de la infància a Escòcia, amb seu a Edimburg.

LA WEB DEL PROJECTE

El projecte té una pàgina web pròpia que ja està en marxa. Pots visitar-la a: alternativefuture.eu.

A la web hi trobareu informació detallada sobre el projecte, així com l'activitat actualitzada de les organitzacions sòcies i algunes notícies rellevants.

RESUM DEL SEMINARI D'INTERCANVI DE PROFESSIONALS

Objectiu

El seminari d'intercanvi de professionals va tenir lloc a Berlín el 31 de maig del 2017.

L'objectiu principal del seminari era promoure l'aprenentatge mutu i l'intercanvi de coneixements i expertesa obtinguts arran de la implementació d'accions de suport a cada país.

Hi van participar un total de 20 persones: 17 dones i 3 homes. 11 dels participants eren

membres des organitzacions associades al projecte i els/les 9 restants eren professionals treballant en centres d'atenció residencial per a infants i joves arreu d'Europa. Aquests/es professionals havien participat en el disseny i la implementació de les accions de suport per a l'empoderament de joves tutelats/es.

Els/les professionals provenien de 6 països diferents: Àustria, Alemanya, Itàlia, Bulgària, Escòcia i Catalunya.

La implementació de les accions de suport

Durant el seminari d'intercanvi els i les professionals van tenir la oportunitat de presentar les accions de suport que havien implementat en els seus països.

AMGI

Les accions de suport implementades a Àustria van ser el joc de rol «Com a la vida real» i un fòrum de discussió sobre l'assetjament i el ciberassetjament.

Joc de rol «Com a la vida real»

Aquest mètode es va implementar en un CRAE que acull 40 nois i noies d'11 a 18 anys. Viuen en comunitats residencials, com «famílies» (algunes són només de noies, en una només hi ha nois i d'altres són mixtes). Els nois i noies també treballen al centre; els centres de formació es troben situats molt a prop de les comunitats residencials. A més, el centre també ofereix classes escolars i classes de preparació professional. Al centre hi ha personal multiprofessional i està gestionat pel govern local.

Es va escollir aquest mètode perquè, en l'avaluació de necessitats, professionals de diversos països van manifestar que volien més formació en la diversitat/interseccionalitat i en els drets dels infants (Vegeu l'informe de l'avaluació de necessitats d'«Alternatives de futur», 2016). Així doncs, per exemple, a Àustria aquest tema formava part del programa de capacitació a professionals. El programa incloïa una versió per adults del joc de rol «Com a la vida real», i els i les professionals que van participar-hi van sortir-ne més conscienciats/des sobre la diversitat de nois i noies que poden trobar-se en un mateix CRAE. Posteriorment, en el mateix centre s'hi va portar a terme una versió per a joves del joc de rol. Els i les participants es van poder posar al lloc d'altres persones, van experimentar diferents rols de gènere i van sentir diverses emocions en el decurs de les fases del joc de rol (com quan veien que tenien possibilitats i privilegis similars a la resta o quan veien que en tenien molts més o molts menys). Cada participant va poder expressar la seva opinió i el seu punt de vista lliurement.

En l'avaluació posterior (el qüestionari), un/a especialista va assenyalar que aquest havia estat un mètode adient per debatre sobre les normes socials, els antecedents o l'orientació sexual, els quals són sempre temes rellevants per al treball amb persones joves i la prevenció de la violència.

Per aconseguir la sostenibilitat d'aquesta activitat, s'hauria de reconèixer com una eina del treball pedagògic al CRAE per a fomentar els drets dels infants i la consciència sobre la diversitat.

Fòrum de discussió sobre l'assetjament i el ciberassetjament

Aquest mètode es va posar en pràctica en el mateix centre que l'acció descrita anteriorment.

L'avaluació de necessitats va demostrar que la majoria de nois i noies que viuen en un CRAE han viscut episodis d'assetjament en general, especialment a l'escola. A l'avaluació, els tallers de joves i els/les professionals van dir que els nois i noies del CRAE utilitzen xarxes socials i dispositius electrònics amb freqüència. Per tant, el ciberassetjament és també un tema rellevant per a ells i elles.

Es va considerar que el fòrum de discussió podia ser una acció de suport útil per als nois i noies i per als i les professionals, per a compartir coneixements i experiències sobre aquest tema i donar suport als i les menors que necessitessin ajuda.

Els nois i noies van parlar de les seves experiències, posant exemples personals, actuals i «privats», així com també de familiars propers o amics. Els temes tractats estaven

relacionats amb el gènere, els factors socials de la violència, la formació en temes legals, la lluita i la protecció contra l'assetjament i el ciberassetjament. A més, es van presentar també solucions i formes de cercar ajuda.

Després de portar a terme l'acció, els i les professionals van assenyalar que aquesta mena de debats oberts sobre (ciber)assetjament s'haurien de realitzar regularment, sobretot quan entressin nois i noies noves al CRAE. I també que aquests debats sobre assetjament es combinessin amb debats sobre la violència en general.

Dissens

Les accions desenvolupades a Alemanya van ser "El mes del gènere" i "Mètodes participatius per a joves".

El mes del gènere

La fase de detecció de necessitats del projecte «Alternatives de futur» va evidenciar que les persones joves que viuen en centres d'atenció residencial segueixen bona part dels estereotips de gènere als quals són exposats pels mitjans de comunicació, els companys/es i les persones adultes. Tot i que hi estava d'acord, el personal del centre sentia la necessitat de disposar de més eines específicament adreçades a abordar qüestions de gènere. En particular, es mostrava preocupat pel fet que els nois no rebien suficient atenció en tant que les noies es visibilitzaven més

al centre i els nois tendien a amagar-se més a les seves habitacions.

Després d'examinar-ho, es va fer evident que els nois i les noies no formaven grups homogenis; per exemple, alguns nois precisament es comportaven així, i només algunes noies eren predominants en els espais grupals mentre la resta es quedava en un segon pla. Per tant, a partir de desenvolupar diverses activitats relacionades amb el sexe-gènere es pretenia conscienciar-los sobre les qüestions de gènere, i interrogar-los sobre normes i prejudicis per tal de no reproduir les imatges de «tots els nois són així» i «totes les noies són així». Vam plantejar una sèrie d'activitats que es realitzarien al llarg d'un mes que seria anomenat "El mes del gènere".

En termes de resultats, els i les participants van reflexionar sobre les normes de gènere i van aprendre coses noves a través dels vídeos i de les activitats que no havien provat fins aquell moment. Els nois i noies van gaudir participant en aquestes activitats. Després de veure els vídeos, van preguntar i parlar sobre el gènere entre ells i elles i amb els i les professionals.

Realitzar aquesta acció almenys una vegada a l'any, demostraria als nois i noies que poden parlar amb els i les professionals del centre sobre qüestions de gènere i que al centre no

es discriminen els comportaments que no es corresponen amb les normes de gènere predominants.

Mètodes participatius per a joves

L'acció de suport va tenir lloc a un centre per a nois i noies LGTB (de 16 a 21 anys) que ofereix serveis semiresidencials i d'assistència, i un centre d'atenció residencial a temps complet per a les persones amb addiccions o amb risc d'addiccions (de 12 a 21 anys).

El personal dels dos centres també va posar èmfasi en la necessitat de participació de les noies i els nois, però va mostrar-se preocupat perquè les eines existents de què disposaven no eren ben rebudes pels i les joves. Hi havia una manca de mètodes participatius que fossin accessibles i dissenyats des de la perspectiva juvenil.

Quant als resultats aconseguits, es va brindar la oportunitat als nois i noies d'un espai per experimentar. Se'ls va deixar que expressessin quins mètodes els havien funcionat i quins no, cosa que ja és un procés participatiu per si mateix.

Els i les professionals van mostrar-se sorpresos per la seva reticència inicial a posar en pràctica nous mètodes participatius, per la feina extra que suposava així com per

reticències a fer canvis en general. Un cop iniciat el procés, es van mostrar entusiasmats/des amb el projecte. Els nois i noies van dir que potser no els havien agradat tots els mètodes però que estaven emocionats/des pel fet de provar coses noves i se'ls va animar a què expressessin les seves opinions.

Fomentar la participació dels nois i noies és un objectiu a llarg termini. Així doncs, accions puntuals serveixen per iniciar processos que han de ser continuats i sostenibles.

SURT

A Catalunya les accions de suport implementados van ser "No només els cops fan mal", "De quina manera ens exposem als riscos d'internet?" i "El bagul màgic".

No només els cops fan mal

El CRAE Sant Josep de la Muntanya és un centre d'atenció residencial dividit en 6 **unitats** de convivència. Cada unitat acull uns deu nois i noies de 3 a 18 anys.

La prevalença de la violència de gènere entre els nois i noies no disminueix. De fet, segons els resultats obtinguts en la fase de detecció de necessitats del projecte, els nois i noies que viuen en un CRAE tendeixen a normalitzar les relacions de parella basades en la possessió, la gelosia i el control. Aquesta normalització contribueix a la perpetració d'altres tipus de violència de gènere.

És per això que es va dissenyar una acció de suport amb els següents objectius: conscienciar i sensibilitzar els nois i noies sobre la violència de gènere, reconèixer i prevenir senyals d'una relació abusiva i promoure les relacions sanes i igualitàries entre nois i noies.

Al final de l'activitat, joves i professionals van tenir la oportunitat d'avaluar l'acció a través d'un qüestionari. En general, la majoria de noies i nois van assenyalar que l'activitat els havia ajudat a reconèixer i prevenir senyals de violència en relacions de parella. No obstant, els i les professionals van emfatitzar la necessitat de continuar treballant en aquestes qüestions per a aprofundir en la comprensió del fenomen entre els nois i noies.

L'acció va resultar ser sostenible i replicable fàcilment ja que per realitzar-la no es requereix material específic i el monòleg es troba disponible a Internet. L'obstacle principal per implementar l'acció en altres països podria ser la barrera lingüística ja que el monòleg només es troba disponible en castellà.

Com ens exposem als riscos d'Internet?

El CRAE Elima és un centre d'acollida que ofereix atenció a noies de 14 a 18 anys. La instal·lació es troba a Sabadell, una ciutat de més de 200.000 habitants situada prop de

Barcelona.

Les persones joves comparteixen molta informació personal per Internet, com ara els seus noms, interessos, fotografies, vídeos i altres dades confidencials. El fet de compartir tota aquesta informació pot ser arriscat en termes de privacitat de l'usuari/ària i pot facilitar la perpetració de diverses formes d'abús.

Per tal de contribuir en la construcció d'espais de seguretat i de confiança per a les joves és fonamental poder garantir la seva privacitat i confidencialitat, tant dins com fora del centre. Aquesta acció té per objectiu oferir a les noies coneixements i eines per tal de fomentar la seva autoprotecció i el seu empoderament en l'accés i l'ús de les xarxes socials, així com prevenir episodis de violència que poden succeir a través d'aquests espais virtuals.

Les noies es van mostrar amb ganes de participar i compartir les seves experiències personals. Van tenir l'oportunitat de parlar sobre els riscos d'Internet, la privacitat i les relacions basades en el control i la gelosia.

La majoria de les noies va afirmar que abans de l'acció ja coneixia gran part dels riscos que es van comentar. Algunes noies creien que ja feien un ús segur d'Internet i es mostraven reticents a fer qualsevol canvi. En canvi, hi havia noies que van explicar que l'acció els

havia permès adquirir eines per navegar per Internet de forma més segura. De fet, algunes d'elles just després de l'acció van començar a fer passos per a que els seus comptes personals fossin més segurs.

L'acció es va considerar sostenible i es pot replicar fàcilment ja que la implementació no requereix d'un material gaire específic ni d'un cost alt.

El bagul màgic

El CRAE Les Palmeres és un centre d'atenció residencial situat a Barcelona que acull nens i nenes de 3 a 18 anys. És un centre mixt en què hi conviuen 12 residents.

Els resultats de la fase de detecció de necessitats van posar de manifest que les experiències de violència afecten negativament el benestar emocional de les persones, incloent-hi aspectes com l'autoestima i la confiança en un/a mateix/a.

Contribuir a l'empoderament i l'augment de l'autoestima dels nois i noies és fonamental per ajudar-los a recuperar-se de les experiències de violència viscudes i ajudar-los/les a construir una vida lliure de violència.

Els nois i les noies es van mostrar molt animats/des i participatius/ves al llarg de l'activitat. Van tenir dificultats a l'hora d'identificar els seus propis trets positius mentre que els va resultar molt més fàcil

identificar les virtuts de companys/es. Al final, van expressar que els resultava complicat assimilar els elogis i reconèixer les virtuts que els comentaven els companys/es, ja que estaven més acostumats/des a rebre crítiques.

L'acció va promoure una reflexió sobre com senten els nois i noies amb si mateixos/es, sobre les seves capacitats i els seus pensaments. Tot i així, l'impacte d'aquesta acció s'hauria de mantenir a partir d'un treball continuat en el temps i individualitzat. Els i les professionals podrien seguir treballant aquesta qüestió amb els nois i noies abordant preguntes com:

- Creus que ets la persona més important per a tu mateix/mateixa?
- Si és que no, per quines raons creus que no ho ets?
- Què podries/podríem fer per aconseguir que ho siguis?

Animus

A Bulgària les accions implementades van ser "Abraça la igualtat de gènere i oposa't a la violència de gènere" i "Segur/a a tot arreu".

Abraça la igualtat de gènere i oposa't a la violència de gènere

L'acció de suport es va posar en pràctica a SOS «Aldees Infantils», que compta amb dues instal·lacions a Sofia, cadascuna amb uns deu nois i noies de 14 a 18 anys. Els i les residents d'un d'aquestes instal·lacions, el centre «Amics», van ser els que van participar en aquesta acció de suport.

Els i les residents del centre són adolescents pels quals les qüestions d'identitat en general i d'identitat de gènere en particular són centrals. A més, han experimentat traumes i episodis de violència i poden haver començat a normalitzar alguns tipus de violència, incloent-hi la violència de gènere, i poden haver topat amb exemples negatius d'estereotips de gènere. És per això que es va considerar que els temes referents als rols de gènere i a la igualtat de gènere podien ser molt útils per a tots ells/es.

Els grups de discussió amb les persones joves i els i les professionals es van portar a terme en la mateixa instal·lació utilitzada en l'anterior fase del projecte i, conseqüentment, es van identificar algunes de les qüestions i necessitats dels i les residents i del personal, la majoria relacionades amb la seguretat personal, els límits, i el reconeixement de la violència, la violència de gènere i la desigualtat de gènere. Els temes es van escollir a partir

d'una entrevista al director de les instal·lacions, que ens va donar informació sobre la formació prèvia dels i de les professionals i les activitats que s'havien realitzat amb els infants, i quines eren les seves necessitats actuals.

Els resultats de les accions van ser una millor comprensió de la violència de gènere i dels rols/expectatives de gènere, i sobre com aquestes afecten la vida dels i les participants. Algunes idees i algunes estratègies de resposta en relació amb la violència de gènere.

L'acció de suport és sostenible en tant que ha brindat als i les participants noves maneres de pensar i explicar experiències viscudes. El tema del gènere i de la identitat és sempre un tema important en l'adolescència. A més, l'acció de suport (o algunes de les seves parts) es pot aplicar amb grups diferents ja que requereixen pocs recursos i no pas molt temps.

Segur/a a tot arreu

L'acció de suport es va dur a terme al Centre d'Aprenentatge Social i Professional «Knyaz Boris I» —aquests centres ofereixen atenció residencial i també diversos tipus de formació professional i de desenvolupament d'habilitats als i les residents per tal que estiguin preparats/des per entrar en el món laboral. Treballen tant amb nois com amb noies, i també amb joves amb diversitat funcional. Ofereixen serveis educatius, treballs socials i

atenció residencial. Alguns/es dels residents són encara menors però també n'hi ha que ja han arribat a la majoria d'edat i ja treballen a temps parcial.

L'associació Animus Association Foundation ha estat treballant durant més de deu anys amb aquest centre, oferint diversos tipus de formació i seminaris als nois i noies (la majoria dels quals estan relacionats amb la violència i l'explotació). Així doncs, vam triar aquest centre per a una de les accions de suport i així assolir una continuïtat i resultats més sostenibles.

Com que l'avaluació de la primera etapa del projecte va demostrar que les qüestions de violència, seguretat i límits personals són aspectes que formen part de la vida dels i les menors tutelades que creixen en centres, es va considerar que aquest era un altre motiu per treballar en aquest tema.

El tema de la seguretat, dels espais segurs i de confiança, es va escollir ja que és cada cop més important en la vida d'aquests/es joves que estan iniciant la transició al món laboral. Com a infants que arrosseguen històries dramàtiques, poden ser vulnerables a l'abús i l'explotació; poden ser o molt confiats o tenir problemes per confiar en algú, o poden veure sovint el món com un lloc perillós. Aquesta és la raó per la qual focalitzar la intervenció en la

seguretat és tan important.

Pel que fa als resultats obtinguts, els i les participants van analitzar les seves percepcions sobre els conceptes de seguretat i risc, van compartir experiències entre ells/elles i els formadors/ores, i van ser capaços d'identificar alguns dels riscos als quals havien estat subjectes en un passat i com podrien evitar-los en un futur, en les seves relacions personals o laborals. A més, també van identificar quins són els aspectes que fan que un espai esdevingui segur i com poden fer que el seu espai vital sigui més segur, tant per ells/es mateixos/es com per als altres. A partir del fet de compartir experiències, cada participant va aprendre coses sobre la resta i això pot resultar útil per què desenvolupin un sentiment de pertinença a una comunitat.

L'acció es pot considerar sostenible ja que planteja una qüestió important que normalment interessa les persones joves tutelats/des, ja que han experimentat la manca de seguretat i de confiança. És per això, que són encara avui dia un grup amb risc de patir abús o explotació. A més, els exercicis es poden reproduir fàcilment i també es poden adaptar a grups i contextos similars.

Istituto degli Innocenti

A Itàlia es van posar en pràctica "El cercle de les emocions" i una acció sobre prevenció del

ciberassetjament i la insinuació en línia mitjançant seqüències de dibuixos animats.

El cercle de les emocions

L'Institut Gould gestiona dos centres d'atenció residencial: «Arco» (que actualment acull 9 nois i noies de 13 a 20 anys) i «Colonna» (que acull 7 nois i noies de 12 a 20 anys).

Les accions de suport es van realitzar a partir d'una activitat ja existent: «El Cercle», un espai on els nois i noies podien debatre lliurement sobre temes i activitats relacionades amb la vida al centre, juntament amb els seus educadors i educadores. Es va escollir el tema de l'educació emocional perquè, durant la fase d'avaluació de necessitats, va sorgir tant dels grups de discussió amb professionals com de les joves participants (aquestes últimes mostraven dificultats a l'hora d'identificar i abordar les múltiples emocions que havien d'afrontar en el seu dia a dia). Sovint, els nois i noies neguen o subestimen la importància de les emocions i, per això, es va considerar que tractar aquest tema era fonamental i s'havia de focalitzar en la prevenció, abans d'abordar altres matèries.

Les accions van ajudar els nois i noies a ser més conscients respecte a les seves emocions i a la importància d'aquestes en el seu dia a dia. Els joves van valorar aquesta feina i van adquirir eines noves per gestionar els temes que es van tractar.

L'acció va demostrar ser sostenible gràcies a la metodologia, la qual es pot reproduir fàcilment amb grups similars formats per nois i noies d'edats diferents (tenint en compte les característiques específiques de cada grup, evidentment).

Prevenió del ciberassetjament i el grooming mitjançant dibuixos animats

L'Institut Gould gestiona dos centres d'atenció residencial: «Arco» (que actualment acull 9 nois i noies de 13 a 20 anys) i «Colonna» (que acull 7 nois i noies de 12 a 20 anys). Les accions de suport es van realitzar a partir d'una activitat ja existent: «El Cercle», un espai on els nois i noies podien debatre lliurement sobre temes i activitats relacionades amb la vida al centre, juntament amb els seus educadors i educadores.

Es va escollir el tema del ciberassetjament i el grooming perquè arran de l'avaluació de necessitats de la primera fase (tant del grup focal amb els i les professionals com amb els nois i noies) es va comprovar que aquests fenòmens es troben molt presents en el dia a dia dels joves, però normalment no saben com reconèixer-los ni com manejar-los.

Malgrat les dificultats inicials, en general els nois i noies van participar activament en els debats de grup, expressant les seves opinions

lliurement i confrontant-se amb els seus companys/es i educadors/es.

Les accions van demostrar ser sostenibles gràcies a la metodologia, que pot ser reproduïda fàcilment —mitjançant l'ús de videoclips disponibles a Internet—, i es pot portar a terme amb grups similars formats per nois i noies d'edats diferents (tenint en compte les característiques específiques de cada grup, evidentment).

Children in Scotland

A Escòcia es van dissenyar i dur a terme diverses accions de suport, algunes de les quals encara no han acabat de ser implementades. Els nois i noies que van ser entrevistades en la fase de Detecció de Necessitats van identificar una sèrie de qüestions importants per a ells i elles i que afecten el seu benestar i les seves oportunitats a la vida. Totes les persones joves entrevistades havien passat per experiències difícils i traumàtiques a la seva vida, com negligències, abusos, violència, inestabilitat familiar, sensellarisme o drogodependències per part dels progenitors, les quals han marcat fortament les seves vides.

En general els nois i noies amb qui vam parlar eren positius/ves en relació a les seves experiències en centres residencials, l'ajuda que rebien i el compromís per part de

l'equip de professionals per a contribuir a millorar les seves perspectives en el camí cap a la vida adulta.

Tot i així, també van destacar alguns problemes difícils per a ells i elles i que condicionen les seves emocions, salut i aprenentatge. Un d'aquests era comprendre com les seves experiències a una edat primerenca podien afectar el seu futur i el fet de no tenir sempre una percepció clara de qui eren com a persona i d'on pertanyien. Altres van assenyalar trastorns del son, sensacions d'ansietat i incertesa en relació al grau d'acceptació en el centre residencial i, malgrat la percepció d'estabilitat al centre, la manca de diversió i entreteniment en la vida quotidiana del centre.

En base a això, vam desenvolupar una sèrie d'accions de suport: assessorament per part d'especialistes sobre com millorar la qualitat del son, la millora de la informació i el suport que s'ofereix als nois i noies en el moment d'entrada al centre i la preparació d'un taller a càrrec del "Doctor Pallasso" per a entretenir i divertir als nois i noies amb una finalitat terapèutica.

Una de les accions valorades més positivament, tant per professionals com per joves, va ser el projecte d'art i aprenentatge sobre la identitat. Es va dur a terme en un espai de seguretat i confiança amb 7 joves (5 nois i 2 noies) d'edat compresa entre els 12 i 16 anys. Va tenir lloc al

llarg de 6 setmanes. Tot i que va ser dinamitzada principalment per dos professionals, s'hi va implicar tot l'equip de professionals del centre i el professorat.

A través de l'acció, els nois i noies, amb el suport de professionals, van explorar la qüestió de la identitat. Això va suposar molts debats amb els i les joves sobre la identitat, el què significava separar-se de la família i com les primeres etapes de la vida et poden condicionar la resta. L'acció va tenir lloc a través de dinàmiques grupals en què es va fomentar l'empatia i el suport entre iguals. Els nois i noies van crear obres artístiques per a representar els temes que s'havien abordat. Aquestes obres consistien en dibuixos, pintures i també capses per guardar-hi objectes de valor personal. A banda del valor terapèutic, l'acció també va tenir un impacte positiu en l'aprenentatge dels nois i noies en relació al currículum escolar.

Finalment es va organitzar una exposició de les obres artístiques, en què van assistir responsables en l'àmbit del treball social i l'educació social. En aquesta exposició els nois i noies van tenir l'oportunitat d'explicar les seves obres i del què havia significat

l'acció per a ells i elles. Les avaluacions que es van fer de forma individual posteriorment van ser molt positives quant al benestar dels nois i noies i al seu aprenentatge arran de la implementació de l'acció.

Les descripcions complertes de les accions de suport es poden trobar al Catàleg de bones pràctiques (disponible a la web).

Conclusions

Després de les presentacions al seminari, els i les participants van assenyalar la importància de continuar treballant per protegir i respectar els drets dels infants/joves tutelades, així com garantir que els i les professionals estiguin preparades per oferir un suport i una protecció als nois i noies, dins i fora del centre, i promoure l'equitat de gènere.

Partner information:

Associate partner and co-financers:

The Scottish Government Looked After Children Division is also supporting the project.

Co-funded by the European Union

This publication has been produced with the financial support of the REC programme 2014-2020. The contents of this publication are the sole responsibility of the Alternative Future project team, and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.